

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/124/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414220817
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4414220817.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Podhorcovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: G. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. X., P. J. XX, proti žalovaným: 1. W. X. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. X., D. XX, 2. G. R. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. X., D. XX, 3. W. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom L. X., D. 21, zastúpenými JUDr. Robertom Sivákom, advokátom so sídlom Nové Zámky, Pod lipami 80, o zaplatenie 1.956 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky z 19. januára 2017, č. k. 4C/262/2014-75, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným v 1. až v 3. rade priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu voči žalovaným v 1. až 3. rade (ďalej aj „žalovaní“), o zaplatenie sumy 1.956 eur zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 420 ods. 1, 3, § 424, § 438 ods. 1, § 442 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“); ako aj zisteným skutkovým stavom. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca sa domáhal od žalovaných zaplatenia sumy 1.956 eur na tom skutkovom základe, že dňa 07. 08. 2012 podali na neho trestné oznámenie z dôvodu, že ho videli utýrať a zabiť mačku, na základe čoho bol trestným rozkazom odsúdený na peňažný trest, voči čomu podal odpor a nakoniec bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že spáchal skutok, ktorý mu bol kladený za vinu. V trestnom konaní si zvolil advokáta JUDr. Botku a titulom právneho poradenstva a právnych služieb ním poskytnutých, mu vyplatil celkovo sumu 1.956. Dôvodil, že tieto náklady by mu neboli vznikli, ak by ho žalovaní neboli krivo obvinili. Z pripojeného spisu Okresného súdu Nové Zámky sp. zn. 3T/16/2013 zistil, že na základe uznesenia zo dňa 07. 08. 2012 sa začalo trestné stíhanie vo veci prečinu týrania zvierat podľa § 378 ods. 1/ písm. c) Trestného zákona. Uznesením zo dňa 03. 10. 2012 vyšetrovateľ začal stíhať žalobcu za prečin týrania zvierat podľa § 378 ods. 1/ písm. c) a ods. 2/ písm. b) Trestného zákona. Následne bola dňa 21. 01. 2013 podaná na žalobcu obžaloba. Okresný súd Nové Zámky trestným rozkazom č. k. 3T/16/2013-81 zo dňa 25. 01. 2013 uznal žalobcu vinného z tohto prečinu a odsúdil ho na peňažný trest vo výške 170 eur. Proti trestnému rozkazu podal obvinený (žalobca) odpor a rozsudkom č.k. 3T/16/2013-169 zo dňa 09. 10. 2013 bol žalobca oslobodený, pretože nebolo dokázané, že skutok spáchal. V odôvodnení rozsudku tento súd uviedol, že po vyhodnotení všetkých dôkazov nebolo preukázané, že skutok, ktorý bol uvedený v obžalobe, by bol spáchal obžalovaný a to hlavne preto, že pri obhliadke na mieste samom nemohli žalovaní v 2. a 3. rade vidieť žalobcu na mieste, kde došlo k usmrteniu mačky, pretože im vo výhľade bránil listnatý porast stromov. Žalovaní len vypovedali, že usudzovali, že podozrivým z usmrtenia mačky je žalobca, pričom túto skutočnosť nevedeli ničím potvrdiť. Proti rozsudku podal odvolanie prokurátor, Krajský súd v Nitre uznesením č. k. 1To/4/2014-198 zo dňa 18. 02. 2014 zamietol odvolanie

prokurátora. Žalovaní v predmetnom trestnom konaní nefigurovali ako oznamovatelia trestného činu. Zo spisu nevyplývalo, že by žalovaní volali políciu po zistení, že mačka bola usmrtená, v trestnom konaní vystupovali v pozícii svedkov. JUDr. Botka zastupoval žalobcu v trestnom konaní pri úkonoch, a to pri prevzatí a príprave obhajoby, pri prvej a druhej konfrontácii, pri podaní odvolania proti uzneseniu vyšetrovateľa, vyhotovení odporu proti trestnému rozkazu, zúčastnil sa pojednávania na Okresnom súde Nové Zámky v trestnej veci, na obhliadke na mieste samom, na druhom pojednávaní na okresnom súde, vyjadril sa k odvolaniu prokurátora a zúčastnil sa odvolacieho konania pred krajským súdom. Za tieto úkony celkovo si uplatnil právny zástupca sumu 1.956 eur, ktoré boli fakturované, a to faktúrou č. 29/2014 zo dňa 18. 02. 2014 v sume 300 eur, faktúrou č. 15/2014 zo dňa 28. 01. 2014 v sume 300 eur, faktúrou č. 91/2013 zo dňa 18. 09. 2013 v sume 156 eur, faktúrou č. 63/2013 zo dňa 11. 07. 2013 v sume 300 eur, faktúrou č. 121/2012 zo dňa 29. 10. 2012 v sume 300 eur a faktúrou č. 97/2012 zo dňa 15. 08. 2012 v sume 600 eur. Argumentoval, že v konaní bolo síce preukázané, že medzi stranami sporu neboli dobré vzťahy, tieto sa pokazili po tom, čo sa žalovaní začali venovať opusteným mačkám, čo žalobca neschvaľoval. Z tohto dôvodu došlo aj k niekoľkým nedorozumeniam, žalovaní dokonca sledovali žalobcu, žalovaná v 1. rade natáčala správanie žalobcu na kameru. Vyslovil názor, že uvedené konanie žalovaných v žiadnom prípade nekorešponduje s normálnym susedským správaním, je zrejme, že žalovaní mali výhrady voči správaniu žalobcu, ale podľa názoru súdu, ak mali výhrady voči jeho správaniu, nemali ich v žiadnom prípade riešiť sledovaním žalobcu. Predmetom konania však neboli rozpory medzi stranami sporu ako susedmi, ale nárok žalobcu na náhradu škody voči žalovaným, ktorý žalovaní mali zapríčiniť tým, že žalobca bol trestne stíhaný, a to napriek tomu, že skutok, za ktorý bol žalobca stíhaný, nebol preukázaný, preto bol žalobca spod obžaloby oslobodený. Poukázal na to, že z obsahu trestného spisu nie je zrejme, že trestné oznámenie podávali žalovaní, žalovaní ani neboli tí, ktorí volali políciu a oznamovali podozrenie z trestného činu. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že žalobcovi síce vznikla škoda, ale medzi vznikom škody a správaním alebo konaním žalovaných neexistovala príčinná súvislosť a základným predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je vznik škody, subjekt, ktorý škodu zapríčiniť a príčinná súvislosť medzi konaním škodcu a vzniknutou škodou. Za ďalší predpoklad označil zavinenie, ktoré má charakter subjektívny, pretože znamená psychický vzťah škodcu k protiprávnemu úkonu a ku škode. Zavinenie môže byť úmyselné alebo nedbanlivostné, pre splnenie podmienok zodpovednosti nie je rozhodujúce, či škoda bola spôsobená úmyselne alebo z nedbanlivosti. Toto rozlíšenie je relevantné z hľadiska rozsahu náhrady škody, pretože Občiansky zákonník vychádza z prezumpcie zavinenia, teda zavinenie sa predpokladá. Vyzdvihol, že predpokladom zodpovednosti za škodu podľa § 424 OZ je úmyselné konanie škodcu, ktoré treba považovať za konanie proti dobrým mravom, a ktoré je v príčinnej súvislosti so vznikom škody. Existenciu konania proti dobrým mravom musí v konaní preukázať poškodený. Dospel k záveru, že žalobca síce v konaní produkoval dôkazy, ktorými preukázal, že vynaložil finančné prostriedky v žalovanej výške na svoju obhajobu v trestnom konaní, preukázal aj to, za aké úkony v trestnom konaní boli tieto finančné prostriedky jeho právnomu zástupcovi JUDr. Botkovi vyplatené, ale nevedel preukázať skutočnosť, že za škodu, ktorá mu vznikla, zodpovedajú žalovaní, nakoľko u žalovaných absentuje základná podmienka zodpovednosti za vznik škody, a to skutočnosť, že by žalovaní konali protiprávne a týmto ich konaním by žalobcovi škoda vznikla. Ďalej absentuje zo strany žalobcu dôkaz o príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a zavinením žalovaných na vzniku predmetnej škody. Dodal, že žalobca mal právo si zvoliť advokáta na svoje zastupovanie, pretože nemá právnické vzdelanie a nebol trestne nikdy stíhaný. Uzavrel, že žalovaní neboli oznamovateľmi trestného činu, ani políciu neohlasovali, v trestnom konaní si splnili len svoju občiansku povinnosť, keď vypovedali ako svedkovia. Z tohto konania žalovaných neusúdil, že by sa dopustili protiprávneho konania, dokonca, že by toto konanie žalovaných bolo nejako zavinené. Žalobca po vyhlásení oslobodzujúceho rozsudku mal právo domáhať sa náhrady škody voči štátu, voči orgánu, ktorý štát zastupuje, a to voči Ministerstvu spravodlivosti a nie voči žalovaným. Z týchto dôvodov súd žalobu v plnom rozsahu zamietol. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a v konaní plne úspešným žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodu, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí a na základe vykonaného dokazovania prvoinštančný súd dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Považoval za irelevantné, či žalovaní boli len oznamovateľmi trestnej činnosti alebo vystupovali v roli svedkov, pretože ich nepravdivé výpovede zapríčinili vznesenie obvinenia a tiež vydanie trestného rozkazu. Vďaka jeho právnomu zástupcovi uspel v trestnom konaní, v ktorom ho žalovaní obviňovali zo spáchania trestného skutku. Poukázal na nezrovnalosti vo výpovediach žalovaných ohľadom údajného spáchania nimi tvrdeného skutku. Vzhladol zrejmu súvislosť medzi

vznikom škody a konaním žalovaných, ktorí navyše konali v rozpore s dobrými mravmi, pretože uvádzali vykonštruované nepravdy. Vyzdvihol, že bez činnosti advokáta by bol odsúdený za skutok, ktorý nespáchal. Tvrdenie, že má možnosť domáhať sa ochrany v zmysle zák. 514/2003 Z. z. považuje za nesprávne, pretože štátne orgány postupovali výlučne na základe nepravdivých výpovedí žalovaných. Vyzdvihol, že chovom túlavých mačiek žalovaní porušovali a porušujú príslušné ustanovenia Zákona o veterinárnej starostlivosti, ako aj ust. vyhlášky č. 123/2008 Z. z. o chove spoločenských zvierat. Bol toho názoru, že preukázal zodpovednosť žalovaných za škodu, ktorej náhradu požaduje, preto žiadal, aby odvolací súd jeho žalobe vyhovel.

3. Žalovaní v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedli, že napadnuté rozhodnutie je vecne i právne správne a dostatočne odôvodnené. Žiadali napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. Žalobca vo svojej duplike uviedol, že preukázal príčinnú súvislosť so vznikom škody, ktorú utrpel v dôsledku nepravdivých tvrdení žalovaných. Opätovne žiadal vyhovieť jeho odvolaniu.

5. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou stranou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP a § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti § 363 CSP, prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) za splnenie povinnosti ustanovenej v ust. § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, a preto rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Ustanovením § 387 ods. 2 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

8. V prejednávanej veci sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovaným zaplatiť mu sumu 1.956 eur na tom skutkovom základe, že dňa 07. 08. 2012 ho žalovaní obvinili z utýrania zabitia mačky a podali na neho trestné oznámenie, na základe ktorého bol trestným rozkazom odsúdený na peňažný trest. Voči trestnému rozkazu podal odpor a nakoniec bol rozsudkom Krajského súdu v Nitre oslobodený spod obžaloby, pretože nebolo preukázané, že spáchal skutok, ktorý mu bol daný za vinu. Žalovaná suma predstavuje jeho náklady vynaložené na zastupovanie advokátom JUDr. Ernestom Botkom v trestnom konaní. Súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol z dôvodu, že medzi vznikom škody a správaním alebo konaním žalovaných neexistovala príčinná súvislosť, žalobca nepreukázal, že žalovaní konali protiprávne a týmto ich konaním žalobcovi vznikla škoda.

9. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá a v neposlednom rade v súlade s judikatúrou Najvyššieho súdu SR ako aj nálezmi Ústavného súdu SR. Mal za to, že všetky dôvody, ktoré žalobca uvádzal v odvolaní vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože prvoinštančné a druhoinsštančné konanie tvoria jeden celok.

10. Prieskumná činnosť odvolacieho súdu zahŕňa ako hmotnoprávnu, tak aj procesnoprávnu oblasť. Odvolací súd musí preto preskúmať nielen zákonnosť rozhodnutia so zreteľom k hmotnému právu, ale tiež zákonnosť konania, z ktorého napadnuté konanie vzišlo. Pri rozhodovaní odvolacieho súdu o

odvolaní proti napadnutému rozsudku je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (ktoré účastník môže meniť a dopĺňať len do uplynutia odvolacej lehoty). Odvolateľ v podanom odvolaní fakticky svojím dispozičným úkonom vymedzuje nielen rozsah, ale aj dôvody preskúmvacej činnosti odvolacieho súdu. Ustanovenie § 379 CSP zároveň vymedzuje výnimky, kedy odvolací súd nie je viazaný rozsahom podaného odvolania. Ide o výnimky len vo vzťahu k rozsahu podaného odvolania, pričom dôvodmi podaného odvolania je odvolací súd viazaný vždy. Na vady konania pred súdom prvého stupňa prihliadne odvolací súd len vtedy, ak mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. To znamená, že pokiaľ sa v konaní pred súdom prvého stupňa síce vyskytli vady, ale ktoré nemali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, potom odvolací súd na tieto vady neprihliadne.

11. V zmysle ust. § 393 CSP, rozsudok musí obsahovať odôvodnenie, pretože povinnosť súdu riadne odôvodniť rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vysporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom mieste pre dohady a domnienky. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie teda, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých alebo neurčitých a nezrozumiteľných rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania úvah súdu, tak v otázke zisťovania skutkového stavu veci, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí, t. j. musí byť preskúmateľné.

12. Preskúmaním veci odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa žalobcom v odvolaní namietaných skutočností je vyčerpávajúco, správne skutkovo a právne, zdôvodnené a zodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská účastníkov konania k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Samotný fakt, že žalobca sa s dôvodmi uvedenými v rozhodnutí súdu prvej inštancie nestotožňuje neznamená, že jeho zdôvodnenie nezodpovedá požiadavkám, ktoré na túto časť rozhodnutia kladie vyššie citované zákonné ustanovenie. Súd prvej inštancie totiž zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré žalobu zamietol.

13. Odvolací súd sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako aj s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku a na tieto v celom rozsahu poukazuje ako na svoje vlastné a z týchto dôvodov ich už znovu nebude opakovať. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd, vzhľadom aj na ďalšie námietky odvolateľa uvádza poukazuje na nasledovné skutočnosti.

14. Podľa § 420 ods. 1, 3 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

15. V ustanovení § 420 je zakotvená všeobecná zodpovednosť fyzických a právnických osôb, ktorá prichádza do úvahy vždy vtedy, keď nejde o niektorý z prípadov osobitnej zodpovednosti za škodu, ktoré sú upravené v § 421 až § 437, resp., v ďalších ustanoveniach Občianskeho zákonníka (pozri napr. § 769 až 771). Predpokladom vzniku každej občianskoprávnej zodpovednosti je: protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. V niektorých prípadoch sa vyžaduje aj zavinenie. V prípade, keď sa vyžaduje aj zavinenie škodcu, ide o subjektívnu zodpovednosť, v prípade, keď sa zavinenie nevyžaduje, ide o objektívnu zodpovednosť. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 spočíva v zavinení škodcu, pričom zavinenie škodcu sa podľa zákona predpokladá (prezumpcia zavinenia). Pri občianskoprávnej zodpovednosti za škodu vzniká záväzkovoprávny vzťah medzi tým, kto

za škodu zodpovedá, a medzi poškodeným. Obsahom tohto vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť toho, kto podľa zákona za škodu zodpovedá, škodu nahradiť. V ust. § 420 ods. 1 je vyjadrená zásada, že každý, t.j., tak fyzická, ako aj právnická osoba, zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Predpokladom vzniku tejto zodpovednosti je, že niekto porušil určitú povinnosť (pričom nezáleží na tom, či ide o povinnosť vyplývajúcu z určitého záväzkovoprávneho vzťahu alebo o povinnosť uloženú priamo zákonom) a porušením tejto povinnosti spôsobil inej osobe škodu. Spôsobenie škody inej osobe a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním (porušením povinnosti) a vzniknutou škodou sú ďalšími podmienkami vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa tohto ustanovenia. V súvislosti s odsekom 3 ustanovenia § 420 OZ však treba konštatovať, že ďalšou podmienkou vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu je aj zavinené konanie škodcu, aj keď zavinenie škodcu sa podľa odseku 3 predpokladá. Pri vymedzení pojmu zavinenie treba vychádzať z toho, že zavinenie je určitý psychický, vnútorný vzťah škodcu k vlastnému konaniu pričiacemu sa objektívnemu právu a ku škode ako k výsledku tohto konania. Naproti tomu príčinnou súvislosťou treba rozumieť určitý objektívny vzťah medzi skutočnosťou zakladajúcou zodpovednosť, t.j. medzi porušením právnej povinnosti, a výsledkom, t.j. škodou. Zavinenie ako vnútorný psychický vzťah je založený na dvoch zložkách: na zložke vedomostnej a zložke vôľovej. Vedomostnou zložkou rozumieme vnímanie, t.j. odraz predmetov a javov v zmyslových orgánoch, ako aj predstavu predmetov a javov, ktoré subjekt vnímal skôr, alebo ku ktorému dospel úsudkom na základe znalostí alebo skúseností. Vôľovou zložkou sa rozumie predovšetkým chcenie, ale aj uzrozenie. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná, ako aj vôľová zložka zavinenia. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. V ust. § 420 ods. 3 je zakotvená prezumpcia zavinenia toho, kto za škodu zodpovedá. Ak sa preukáže, že škodca spôsobil niekomu škodu porušením právnej povinnosti (dôkazné bremeno postihuje poškodeného), zo zákona sa predpokladá, že škodca škodu zaviniť. Existenciu zavinenia škodcu poškodený nemusí dokazovať. Prezumpcia zavinenia je teda výhodou pre poškodeného. Podľa odseku 3 sa zodpovednosť zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezaviniť; prezumpcia zavinenia je teda vyvrátenou domnienkou. Dôkazné bremeno však v tomto prípade postihuje škodcu. Subjektom zodpovednosti podľa ust. § 421a OZ je každý, kto plní určitý záväzok, pri plnení ktorého boli použité určité prístroje alebo iné veci, pokiaľ škoda bola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa použili. Keďže zákon hovorí o každom, treba toto ustanovenie aplikovať tak na fyzické osoby, ako aj na právnické osoby, ktoré pri plnení záväzku používajú prístroje alebo veci. Z hľadiska vzniku tejto absolútnej objektívnej zodpovednosti sa vyžaduje, aby existovala príčinná súvislosť medzi použitím určitých prístrojov alebo iných vecí pri plnení záväzku, najmä medzi okolnosťami, ktoré majú pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré boli použité pri plnení záväzku, a škodou, ktorá bola týmito okolnosťami spôsobená. O tento prípad zodpovednosti nejde vtedy, keď škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v povahe prístroja alebo inej veci, ktoré sa použili pri plnení záväzku, a škoda bola spôsobená napríklad nesprávnou alebo nedostatočnou prácou obsluhujúceho personálu. V takomto prípade treba na zodpovednosť za škodu aplikovať § 420 o všeobecnej zodpovednosti za škodu. Zodpovednosť za škodu plní predovšetkým reparačnú funkciu, to znamená, že škodca má povinnosť napraviť škodu v rozsahu v akom ju spôsobil, pričom rozsah a spôsob škody je upravený zákonom (§ 442 až § 449 Obč. zákonníka).

16. Podľa § 424 Občianskeho zákonníka, za škodu zodpovedá aj ten, kto ju spôsobil úmyselným konaním proti dobrým mravom.

17. Za konanie odporujúce dobrým mravom treba považovať také konanie, ktoré poškodzuje záujmy fyzických alebo právnických osôb spôsobom, ktorý sa vo všeobecnosti medzi poctivými ľuďmi považuje za neprípustný.

18. Podľa § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak škodu spôsobí viac škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

19. Odvolací súd má za potrebné zvýrazniť, že celým právnym systémom sa nesie úprava prevencie pred vznikom škôd, s ktorou sa snúbi nielen právna ale i morálna povinnosť občanov konať v medziach zákona a počínať si tak, aby nespôsobovali škodu a v prípade jej vzniku, resp., možného vzniku zabrániť jej vzniku. Základná úprava prevencie pred vznikom škôd je ustanovená v Občianskom zákonníku a možno ju charakterizovať ako spôsob predchádzania ohrozeniu, resp., porušeniu práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov. Zásadu prevencie zdôrazňuje Občiansky zákonník v celom svojom obsahu, napríklad v § 3, § 6 alebo v § 43 OZ, najvýraznejšie sa však princíp

prevencie v Občianskom zákonníku prejavuje pri úprave zodpovednosti za škodu, keďže Občiansky zákonník ustanovuje jednak všeobecnú (generálnu) preventívnu povinnosť (§ 415 OZ) a jednak osobitné (konkrétne, špeciálne) preventívne povinnosti uložené v § 417 až 419 OZ.

20. V prípade, ak osoba je názoru, že je svedkom páchania trestného činu, v zákone priamo nie je vyjadrená povinnosť oznamovať trestný čin, o ktorom sa dozvedela. Povinnosť vyplýva len nepriamo z hrozby trestu, avšak oznámenie trestného činu by malo byť bezodkladné hneď potom, ako sa o trestnom čine osoba dozvie. Trestný zákon hrozí väzením za neoznámenie trestného činu, ale len v niektorých prípadoch, v mnohých situáciách preto trest nehrozí. Nie je stanovená povinnosť oznámiť taký čin, o ktorom sa osoba nedozvedela hodnoverným spôsobom, avšak praktickým problémom pre právneho laika je, že nemusí vedieť správne posúdiť, čo je trestný čin a čo trestný čin nie je. V závislosti na uvedených a reagujúc tak i na námietky žalobcu, odvolací súd zvyčajne, že ak by v predmetnom prípade aj žalovaní podali trestné oznámenie na žalobcu v trestnom konaní, treba ich konanie vyhodnotiť ako plnenie si ich občianskych povinností a oprávnení, pričom následný postup orgánov činných v trestnom konaní po podaní trestného oznámenia upravuje Trestný poriadok tak, aby trestné činy boli náležité zistené a ich páchatelia boli spravodlivo podľa zákona potrestaní. Súčasťou tohto postupu je aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní postupovať tak, aby bol zistený skutkový stav vecí, o ktorom nie sú pochybnosti a povinnosť dôkazy vyhodnotiť po starostlivom uvážení tak, aby nikto nebol stíhaný inak, než zo zákonných dôvodov. Tieto povinnosti majú orgány činné v trestnom konaní aj v jeho úseku pred začatím trestného stíhania. Je potrebné zvýrazniť, že vyhodnocovanie výsledkov vykonaného dokazovania v každom štádiu trestného konania, a teda aj posudzovania dôvodnosti začatia trestného stíhania a vznesenia obvinenia, je vecou orgánov činných v trestnom konaní, nie vecou oznamovateľa alebo poškodeného. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup týchto orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. Právny poriadok Slovenskej republiky zakotvuje právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom v čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. (ďalej len Ústava Slovenskej republiky). Pravidlá a postupy, ktorými je možné domáhať sa zodpovednosti orgánov verejnej moci za škodu, sú upravené v zákone č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov. Zákon č. 514/2003 Z. z. zakladá objektívnu zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania.

21. V závislosti na skutkové okolnosti vyplývajúce zo spisu, ako aj v súvislosti s vyššie uvedeným právnym výkladom, sa odvolací súd plne stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie v jeho vyčerpávajúco zdôvodnenom závere o zamietnutí žaloby z dôvodu nenaplnenia podstatných atribútov pre priznanie náhrady škody podľa ust. § 420 OZ, teda z dôvodu nepreukázania existencie protiprávneho konania zo strany žalovaných, spôsobenia škody žalovanými a príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a škodou. V § 420 ods. 1 OZ je vyjadrená zásada, že každý, t.j. tak fyzická, ako aj právnická osoba, zodpovedá za škodu, ktorú spôsobila porušením právnej povinnosti. Predpokladom vzniku tejto zodpovednosti je, že niekto porušil určitú povinnosť (pričom nezáleží na tom, či ide o povinnosť vyplývajúcu z určitého záväzkovoprávneho vzťahu alebo o povinnosť uloženú priamo zákonom) a porušením tejto povinnosti spôsobila inej osobe škodu. Spôsobenie škody inej osobe a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním (porušením povinnosti) a vzniknutou škodou sú ďalšími podmienkami vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu podľa tohto ustanovenia. V súvislosti s odsekom 3 tohto ustanovenia však treba konštatovať, že ďalšou podmienkou vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu je aj zavinené konanie škodcu, aj keď zavinenie škodcu sa podľa odseku 3 predpokladá. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem zavinenie. Pri vymedzení tohto pojmu treba vychádzať z toho, že zavinenie je určitý psychický, vnútorný vzťah škodcu k vlastnému konaniu priečiacemu sa objektívnemu právu a ku škode ako k výsledku tohto konania. Naproti tomu príčinnou súvislosťou treba rozumieť určitý objektívny vzťah medzi skutočnosťou zakladajúcou zodpovednosť, t.j. medzi porušením právnej povinnosti, a výsledkom, t.j. škodou. Zavinenie ako vnútorný psychický vzťah je založený na dvoch zložkách: na zložke vedomostnej a zložke vôľovej. Vedomostnou zložkou rozumieme vnímanie, t.j. odraz predmetov a javov v zmyslových orgánoch, ako aj predstavu predmetov a javov, ktoré subjekt vnímal skôr, alebo ku ktorému dospel úsudkom na základe znalostí alebo skúseností. Vôľovou zložkou sa rozumie predovšetkým chcenie, ale aj uzrokovanie. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak

vedomostná, ako aj vôľová zložka zavinenia. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. V predmetnom konaní žalobca preukázal, že mu vznikla škoda spočívajúca vo vynaložení financií na svoju obhajobu v trestnom konaní a z čoho žalovaná suma pozostávala, ale nepreukázal, že za škodu zodpovedajú žalovaní, resp., že by žalovaní spôsobili škodu zavineným porušením právnych povinností a týmto konaním by žalobcovi vznikla škoda, teda absentuje i dôkaz o príčinnej súvislosti medzi vznikom škody a zavinením žalovaných na vzniku predmetnej škody. Ako uviedol v odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvej inštancie a rezultuje i odvolací súd, že v predmetnom trestnom konaní žalovaní vystupovali v pozícii svedkov, ich konanie nebolo protiprávne a vedenie trestného stíhania bolo plne v rukách a vecou orgánov činných v trestnom konaní.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

23. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a v odvolaní úspešným žalovaným priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).